

Iskaja trikrat na teden, in sicer v torek, četrtek in soboto ob 4. uri popoldne ter stane po pošti prejemanja ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto . . . 15 K
10. "

Posamične številke stanejo 10 vin. V Gorici se prodaja „Soča“ v vseh tobakarnah.

„SOČA“ ima naslednje izredne priloge: Ob novem letu „Kažipot po Goriskem in Gradiškanskem“ in dvakrat v letu „Vozni red železnic, parnikov in restnih zvez“. Na naročila brez dopolne naročnine se ne oziramo.

SOČA

»Vse za narod, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavrič.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. J. Fabčič) tiska in zal.

Uredništvo

nahaja v Gosposki ulici št. 7
Gorici v I. nadst. na desno.

Upravništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7
v I. nadst. na levo v tiskarni.
Naročnino in oglase je plačati
loco Gorica.

Oglasi in poslanice se računijo
po Petit-vrstah, če tiskano 1-krat
6 vin., 2-krat 14 vin., 3-krat 12
vin. vsaka vrsta. Večkrat po po-
godbi. Večje črke po prostoru.
Reklame in spisi v uredniškem
delu 30 vin. vrsta. — Za obliko
in vsebino oglasov odklanjamo
vsako odgovornost.

Senzacionalna Masarykova razkritja.

Avstro-ogrsko vlada obdolžena, da je dala falzificirati Friedjungove dokumente.

V sredo je govoril Masaryk v delegacijah in povedal pred vsem svetom, da je avstro-ogrsko vlada dala falzificirati znane dr. Friedjungove dokumente. Težka obdolžitev.

52 Srbov so hoteli spraviti v Zagrebu na večala radi veleizdaje! Zraven pa so hoteli celo vrsto hrvatskih in srbskih mož v koaliciji ubiti moralno z očitanjem, da so v službi Srbije, torej da delajo za tujo državo; pred vsem so hoteli onemogočiti vrlega hrvatskega boritelja Supilo.

Dunajski profesor Friedjung je bil obdolžil člane hrvatsko-srbske koalicije v »Neue Freie Presse« da so imeli tajne zveze s Srbijo, zveze, nevarne naši državi.

Prizadeti poslanci so vložili tožbo in meseca decembra lani je bila razprava pred poroto na Dunaju.

Pri tej razpravi se je pokazalo, da so bili dokumenti, ki so služili Friedjungu za podlago obdolžitve, falzificirani. Ali kdo je falzificiral one dokumente? Slutilo in sumilo se je pa vendar se ni zdelo verjetno, da je vlada v kaki zvezi s fabriciranjem onih dokumentov.

Sedaj je dr. Masaryk kar naravnost obdolžil vlado falzificiranja onih listin.

Masaryk

je govoril v delegacijah tako-le:

»Friedjungovi dokumenti izvirajo iz c. in kr. avstro-ogrškega poslaništva v Beogradu.

Uradnik Swientochowski, sedaj tajnik avstro-ogrškega poslaništva v Beogradu, je najel za svoje otroke časnika Vasiča za učitelja srbskega jezika.

Ko se je Swientochowski z Vasičem do dobra spoznal, mu je predložil v pregled neke dokumente »Slovenskega Juga« in »Narodne Obrane« v Beogradu.

Vasič, kot rojen Beogradčan, je takoj spoznal, da je te dokumente pisal nekdo, ki ni bil popolnoma več srbskega jezika, zakaj v spisih je kar nrgolelo takih izrazov, ki se rabijo samo v hrvaščini.

Vasič je dobil nalogo, da te dokumente srbizira, meseca novembra lanske leto neposredno pred začetkom Friedjungovega procesa pa se mu je še posebe ukazalo, naj one dokumente podpiše s krivim imenom Milana Stefanovića. Na to so bili dokumenti fotografirani in sicer na stanovanju poslaniškega svetnika Tiefenbacha.

Te fotografije so bile potem poslane na Dunaj, kjer so tvorile »dokazni material« na Friedjungovem procesu.

Za vse to, kar je Vasič storil, mu je poslanik grof Forgach obljubil lepo karjiero ter ga poslal v Zagreb, kjer je stanoval pri stotniku Cvitašu na Prilazu št. 8. Swientochowski je Vasiču velel naj se nekatere onih dokumentov nauči na pamet, in pripomnil, da bo kasneje poklican na Dunaj, da bo o teh stvareh pričal.

V Zagrebu se je Vasiču vzbudila vest, zato je pobegnil iz Zagreba ter se vrnil v Beograd, kjer se je javil oblasti ter izpovedal vse, kakšno vlogo je igral pri falsifikaciji Friedjungovih dokumentov.

Dostavljamo, da trdi Masaryk, da ima za vse svoje obdolžitve neizpodbitne dokaze, s katerimi pride na dan.

Učinek Masarykovih razkritij v Beogradu.

Žurnalista Vladimira Vasiča so zaprli, kakor hitro se je raznesla vest o Masarykovih razkritjih po Beogradu.

Iz Belegagrada poročajo, da je Vasič deloma svojo krivdo že priznal. Izvršila se je v Vasičevem stanovanju hišna preiskava, pri kateri je bila konfiscirana cela vrsta dokumentov, s katerimi je baje tudi

avstrijsko poslaništvo v Beogradu močno kompromitirano.

List »Novo Vreme« zahteva, da naj avstrijska vlada takoj odpokliče iz Belegrada poslanika grofa Forgacha. »Depeša« zahteva, da naj srbska vlada položi takoj avstrijsko-srbsko trgovsko pogodbo ad acta. Proti Vladimiru Vasiču se bo stopalo radi veleizdaje.

Vladni organ »Samouprava« priobčuje vladni komunike, v katerem pravi, da je govor prof. Masaryka povzročil veliko razburjenje pri velikem delu srbske javnosti. Toda treba je ohraniti mirno kri in počakati tako dolgo, da bo cela zadeva na vse strani pojasnjena.

Komunike apelira na srbsko občinstvo, da naj se radi te afere vzdrži vsakega nepredvidnega koraka in da naj prepusti srbski vladi, da po vsestranski pojasnitvi afere same uravna zadevo z Avstrijo.

Masaryk in Supilo.

V Trstu sta se bila sešla meseca septembra dr. Masaryk in hrvatski poslanec in časnikar Supilo.

Supilo je takrat dal Masaryku originalno pismo V. Vasiča, v katerem priznava, da je sodeloval pri falzificiranju onih dokumentov, ki so služili za podlago Friedjungovemu procesu.

Nato je šel Masaryk v Beograd, kjer je izpotožil svoje dotakratne informacije.

Zadnja poročila iz Belegagrada izveščajo, da je Vasič priznal, da je falzificiral dokumente na željo odposlanca grofa Forgacha, stotnika Swetochowskega ter dveh poslaniških tajnikov.

Kako sodijo na Češkem o nastopu dr. Šusteršiča v delegacijah.

Omenili smo na kratko, kako se je češka javnost obrnila proti dr. Šusteršiču radi njegovega govora v delegacijah.

Tu priobčujemo glasove nekaterih listov.

»Union« piše: »Delegat dr. Šusteršič, kateri topot ni bil sprejel mandata v nikak odsek, je govoril danes (dne 8. nov.) prvi Radovedni smo bili, kako stališče zavzame vodja opozicije v poletnem zasedanju državnega zbora. Njegov današnji govor pa je bil tako nejasen, da se ne da sklepati več na dr. Š. opozicijo. Odboril je Aehrenthalovo politiko, izjavil pa, da bode glasoval proti proračunu ministertva za zunanje zadeve, ker ne odobrava vpliva zunanje politike na notranjo. Ako se kdo hoče boriti proti vplivu kake politike, in to menda hoče dr. Šusteršič, potem vendar ne odobrava te politike, temveč jo graja. Tega pa dr. Šusteršič ne stori.«

Glasilo čeških radikalcev »České Slovo« povdarja, da je bil Šusteršičev nastop v delegacijah plačilo za vladne usluge, izkazane slov. klerikalni siranki.

Obširno pišejo o dr. Šusteršičevem govoru »Narodni listy«. »Predsednik slov. klerikalne stranke ima prav posebne nazore o gospodarski politiki naše države na zunanje. Zdi se nam, da je prav nič ne razume. On si misli, da bi imela Avstrija nasproti balkanskim deželam zasledovati le gospodarsko politiko v prid poljedelcem — in pa s temi državami skleniti colninsko zvezo! To so gorostasnosti, ki ne najdejo kmalu prime-re, zlasti ako še človek uvažuje, da je isti Šusteršič razlikoval takozvano »visoko« politiko in trgovsko politiko ravno tako, kakor da bi zaspal zadnje čase in ne vedel, da je trgovska politika glavni steb-ber vse sodobne politike. Gospod dr. Šusteršič odobrava povsem politiko grofa Aehrenthal v poslednjih dveh letih. H

Kapitan Hatteras

Angleži na severnem tečaju.

Francoski spisal Jules Verne. — Prevel O. I.

(Dalje).

XXIV.

Ponk o severni kozmografiji.

Umevno je, da so se k malici vsedli na tla.

»Kdo ne bi dal vse mize in obednice sveta za to, da bi obedoval ob 89° 59' 15" severne širine!« reče doktor.

Vsakdo je obračal svoje misli le na njihov položaj; je misel o severnem tečaju je gospodovala v njihovih duhovih. Pri uspehu, kakoršnega še ni nihče dosegel, so se pozabile vse nevarnosti, ki so jih prestali in ki so jih še čakale na povratku. Cesar niso mogli doseči niti stari, niti moderni, ne Evropejci, ne Amerikanci, ne Azijati, to je bilo sedaj dovršeno.

Zato so pazljivo poslušali doktorja njegovi sodrugi, ko jim je pripovedoval, kar mu je podajalo o pričujočem položaju njegovo znanje in neizčrpni spomin.

Z velikanskim navdušenjem se sprejme doktorjev predlog, da naj se kapitanu napije.

»Ivanu Hatterasu!« reče doktor.

»Ivanu Hatterasu!« pritrdé tovariši soglasno.

»Severnemu tečaju!« odgovori z nekim posebnim poudarkom Hatteras, ki je bil do sedaj tako ravnodušen in malobeseden, sedaj pa se je udal neki živahni, neodoljivi zgovornosti.

Kupice so trčile, in po napitnici so si gorko stisnili roke.

»To je vendar najvažnejše zemljepisno odkritje naše dobe!« pravi doktor. »Kdo bi si bil mislil, da se bo to prej odkrilo nego se bo preiskalo središče Afrike ali Avstralije! Resnično, Hatteras, vi ste nad Sturtonom Livingstonom, nad Burtonom in Barthom! Čast vam!«

»Prav govorite, doktor,« reče Altamont, »zdi se, da bi moral biti severni tečaj zadnja točka zemlje, ki bi se odkrila, ker je to tako silno težavno. Če bi se bila kaka vlada odločno zavzela za preiskovanje središča Afrike, bi bila neogibno dosegla svoj cilj z žrtvami ljudi in denarja; a tu je pa uspeh docela negotov in lahko bi se zadelo na nepremagljive ovire.«

»Nepremagljive!« vikne Hatteras, nepremagljivih ovir ni, pač pa so bolj ali manj odločne volje, to je vse!«

»Dovolj je, da smo na njem,« reče Johnson; »pa povejte mi enkrat, gospod Clawbonny, kaj takó posebnega ima tečaj na sebi?«

»Kar ima posebnega, moj vrli Johnson, je to, da je on edina nepremična točka zemlje, dočim se vse druge vrte s skrajno hitrostjo.«

»Pa jaz nič ne opazim, da bi bili tu bolj pri miru, kakor v Liverpoolu,« odgovori Johnson.

»Nič bolj, ker tudi v Liverpoolu ne čutite tega gibanja; to prihaja odtod, ker ste v obeh slučajih sami deležni gibanja oziroma miru. Toda stvar za to ni nič manj gotova. Zemlja se v štirindvajsetih urah enkrat zavrti okrog sebe, in to vrtenje se mora vršiti okrog osi, katerih skrajna konca segata do severnega in južnega tečaja. In mi smo ravno na enem teh dveh nepremičnih koncev osi.«

»Torej se naši rojaki urno vrté, mi pa smo pri miru?« reče Bell.

»Približno, kajti popolnoma na tečaju še nismo.«

»Pray imate, doktor,« de Hatteras resno in zmaje z glavo, »petinštirideset sekund še manjka, da nismo natančno na oni točki.«

»To je malenkostno,« odvrne Altamont, »in lahko se smatramo za nepremične.«

»Da,« pritrdi doktor, »med tem ko prelete prebivalci ob ravniku po tri sto šestinsedemdeset milj na uro!«

»In ne da bi bili zaradi tega kaj bolj utrujeni!« reče Bell.

»Res je,« pritrdi doktor.

»Toda ali nima zemlja, brez ozira na to vrtenje, še nekega drugega gibanja okrog solnca?« praša Johnson.

»Da, gibanje, ki je izvrši v enem letu.«

»Je-li to gibanje hitrejše nego prvo?« praša Bell.

»Neskončno hitrejše, in povedati moram, da nas vleče za seboj kakor vse druge prebivalce zemlje, dasi smo na tečaju. Naša domnevana nepremičnost je do-
zdevna. Nepremični smo z ozirom na druge točke zemlje, ne pa z ozirom na solnce.«

»Glejte no, glejte!« reče Bell z nekakim komičnim pomilovanjem, »jaz sem pa mislil, kako sem v miru! torej se moram odpovedati tej prevari! Torej človek niti za trenutek nima miru na svetu.«

»Kakor si rekel, Bell,« pravi Johnson; »ali bi nas hoteli poučiti, Clawbonny, kolika je hitrost tega gibanja?«

»Precejšnja je,« odgovori doktor; »zemlja teče okrog solnca sedemdesetkrat hitreje nego štirindvajset funtov težka krogla, ki preleti na sekundo sto petindevtedeset

kakim posledicam in ciljem je vedla ta politika, je razložil zelo nazorno in natančno dalmatinski Srb dr. Bačkaj, kateri je konstatiral, da nam je politika grofa Aehrenthala odtujila balkanske Slovence in potisnila Avstrijo v odvisnost od Prusije. Gospod dr. Šusteršič je utemeljil svoje glasovanje proti proračunu za zunanje ministerstvo s škodljivimi posledicami zunanje politike na notranjo. Ako je zunanja politika grofa Aehrenthala tako dobra, kakor jo hvall in slavi dr. Šusteršič, potem bi moral ostati dosleden in glasovati za zunanji proračun kakor je to storil dr. Ploj. **Polovikarstvo in nezanesljivost, katera se kaže iz govora dr. Šusteršičevega, ki je vodil Slovansko jednoto v drž. zbornici od jednega obstrukcijskega pustolovstva do drugega, se ne more dovolj ostro obsojati.**

Glasilo prof. Masaryka, »Čas«, piše: »Zanimali smo se, kako stališče zavzame vodja obstrukcije v drž. zboru napram Aehrenthalu, posebej še, ker je dr. Šusteršič, kakor je znano, prepustil svoj mandat v odseku za zunanje zadeve češkemu agrarcu, da si je stal pred poldrugim letom v aneksijskem vprašanju v ospredju. Nastop dr. Šusteršiča je popolnoma odgovarjal njegovemu omahljivemu stališču; bil je nesiguren, neodkrit in nezanesljiv, kakor njegova politika sploh. Dr. Šusteršič je sprejel in soglašal s politiko grofa Aehrenthala — ali proglasil je, da bo glasoval proti njegovemu proračunu zaradi vpliva zunanje politike na notranjo. Moramo odkritosrčno priznati, da je to logiko težko razumeti in da nam stališče del. dr. Ploja mnogo bolj dopade. — Gospod dr. Šusteršič odobrava Aehrenthalovo politiko, a glasuje proti nji, ker ve, da ne pride njegov glas v poštev, mesto, da bi glasoval za njo in glasoval proti politiki onega, katero obsoja, proti Bienertu.«

Tako pišejo ugledni češki listi o nastopu dr. Šusteršiča v delegacijah. Kako se čujejo ti glasovi nasproti muziki in slavospevu iz »Slovenca«? Veseliti mora vso napredno slovensko javnost, da tako spoznavajo Čehi nesrečo Slovencev, dr. Šusteršiča. Ti češki glasovi pa naj odpro oči tudi marsikomu med Slovenci, kjer je še ljudi, ki občudujejo velikega politika dr. Ivana Šusteršiča! No, kratkovidežev je, žal, povsodi preveč.

Iz delegacij.

Seja 10. novembra.

Nemec

češki socialist, se obrne najprvo proti zunanji ministru ter ga prime ostro radi besed prejšnjega dne na naslov soc. stranke, rekoč, da ne gre, da tako govori odgovorni minister nasproti članu ljud-

skega zastopstva. On ni minister dvora, ampak minister države.

Reklo se je, da nemški cesar s svojimi govori, daje jamstvo za mir, socialisti pa da so proti miru, ker se ne skladajo s temi govori. Nasprotno je rekel nemški cesar s svojimi govori je postal stalen in nemira in nevarnosti. Če se je navezal na Avstrijo, je storil to vsled tega, ker je s svojo politikos osamil Nemčijo ter ni mogel več stati sam nasproti splošnemu obsovanju.

Ali grof Aerialt preklinja socialiste ter povzdiguje cesarja Nemčije: češ, da soc. niso storili nič pozitivnega on (Aerialt) pa: izzval je bil nevarnost za vojno ter je obdaril ljudstvo z bremenom na tisoče milijonov, in potem ko se je radi ugodnih okoliščin preprečilo vojno, je prišel, da se proslavi kot ženijalen državnik: Delal sem iz patriotičnih ozirov, in delegacije, ki so tudi patriotje, mi morajo pritrčiti. Ali to je govor za kak jubilej katkega veteranskega društva ne pa govor državnika v konstitucionalni državi.

Nato je polemiziral proti Stumpfju glede interpelacije socialistov nasproti Porzerjevemu govoru v nedeljo na znani govor rimskega župana Nathana..... Porzer je prišel malo pozno ker Nathan je govoril že 20. septembra. Stumpf in Porzer sta očitala Nathanu, da je Žid, ali tudi Porzer je židovskega pokolenja, krščanski socialci pa naj tudi toliko ne rujejo proti Židom, kajti na ta način se zaganjajo tudi v ustanovitelja katoliške vere in njegovo mater, ki sta bila Židovskega rodu. Ni res, da kdor dvomi o papeževi nezmotljivosti, zaničuje s tem katoliško vero; svoj čas so protestirali jako rezko proti papeževi. nezmotljivosti mnogi cerkveni knezi in visoki plemiči. Če je rekel Stumpf, da je zavzetje Rima protipostaven čin, ob enem pa razglašanje aneksije za postaven čin, je razvidno iz tega, da o takih vprašanjih ž njim ni mogoče razpravljati.

Govoril je nato o Avstriji, ki je vaval Nemčije, ter omenil na koncu, da kot taka ne more varovati niti interesov svojih delavcev. Uvedene so obligatorične karte za legitimacije. Vsako leto izženejo iz Nemčije mnogo avstrijskih delavcev, dočim se trpi v Avstriji prisilne..... Glasoval bo proti proračunu.

Dr. Kramar.

V sijajnem govoru je dokazoval, najprvo, da bi Avstrija na podlagi berlinske pogodbe in na podlagi splošno veljavnih predpisov, mogla rešiti aneksijo, ne pa izvršiti jo samolastno. Rešiti bi mogla Avstrija aneksijsko vprašanje na podlagi konference vesele.

Odgovor zunanjega ministra grofa Aehrenthala na izvajanja prof. Masaryka, dr. Kramar ne zadostuje. On zahteva od grofa Aehrenthala, da naj pove, kdo je kriv, da so nastali veleizdajniški procesi.

Delegat Masaryk: »Forgach! Grof Forgach je dokumente ponaredil! To še dokazem, hočem imeti v Avstriji čisto perilo!« Za nemško pomoč nam ni treba peti takih slavospevov. Proti komu smo pa rabili pomoč? V Rusiji je že delj časa razpoloženje tako, da niti misli ni na to, da bi prišlo do vojne med Rusijo in Avstrijo, temmanj, ker Rusija niti za tak boj pripravljena ni. **Potrebovali smo torej pomoč Nemčije proti Srbiji! Ali imamo tako malo zaupanja v avstrijsko armado?**

Popolnoma smo ostali v objemu Nemčije in Aehrenthalova življenska naloga, ki jo je kot avstrijski poslanik v Petrogradu zasledoval skozi celo desetletje, namreč doseči sporazum med Rusijo in Avstrijo, je sedaj do dobrega uničena.

Izjavlja tudi, da je aneksijska kriza tudi velike načrte neoslavizma, ki je hotel, da postane naša domovina Avstrija bolj Slovanom prijazna, deloma uničila. Odgovornost za vse to nosijo oni faktorji, ki so imei skrbeti za to, da iz aneksije Bosne in Hercegovine ne nastanejo nobena huda nasprotstva.

Taka Slovanom prijazna avstrijska država bi na Balkanu in v Rusiji našla simpatije. Imela bi ravno radi tega pristo pot do razvoja svojega eksporta, ne da bi s tem opustila svoje stališče v trozvezi.

Danes pa se nahaja avstrijska država v neljubem objemu nemške države, katera jo je potegnila v »splendit isolation«, katera morda le prehitro postane brezupna izolacija. Slovani pa so za dolgo časa vsled te Aehrenthalove politike izločeni od sodelovanja pri avstrijski zunanji politiki.

Govornik se boji, da ne bo ta Aehrenthalova politika na srečo Avstrije in njene bodočnosti.

Delegat Dobernig:

Interes aneksije je nemški interes, zato so Nemci v splošnem za Aehrenthalovo zunanjo politiko. Govornik odločno zavrača napade na nemškega cesarja ter sumiči slovanske neoslaviste, češ, da je njih delovanje naperjeno proti Avstriji.

Povdarja nevarnost razvijajočih se Jugoslovanov za Nemce in Italijane v Avstriji. Izjavlja, da se Nemci ne dajo odriniti od morja ter z ozirom na neki dopis iz Ljubljane v ruskih listih, v katerem se poudarja, da zapadejo primorski Italijani itak kmalu slovenizaciji, pozivlja Italijane, naj se združijo z Nemci za skupno postopanje z Nemci proti Jugoslovanom.

Drugi delegatje.

Horsky se je zavzemal za trozvezo med Avstrijo, Nemčijo in Rusijo. Dr. German je govoril o raznih ruskih nasilnostih nasproti Poljakom v poljsko-avstrijskih obmejnih krajih. Za z v o r k a je trdil, da agrarci niso nič krivi draginje, avstrijska zunanja politika z neugodnimi trgovskimi pogodbami škoduje interesom

avstrijskih poljedelcev — izrekel se je tudi proti uvozu argentinskega mesa. Lechner konstatira med drugim, kako je avstrijska vlada pogostoma izigravala narod proti narodu. Pittoni in Bugatto sta se bavila največ z afero rimskega župana Nathana.

Seja 11. nov.

Včeraj je avstrijska delegacija odobrila proračun ministerstva zunanjih poslov.

Seja je bila burna. Govorili so Renner, ki je zavračal očitaje, da bi bili socialisti protidinastični. Šusteršič je napadal Nathana, vihar pa je nastal, ko se je oglasil

Masaryk.

Vstraja pri svoji trditvi, da je poslanik Forgach vedel za falzifikacije. Minister Aerialt ni odgovoril na vprašanja, če je vedel za Friedjungov članek, ali dovolil si je bi napasti Masaryka, Masaryk: »To si prepovedujem! Tu sem poslanec in minister je dolžan, odgovoriti mi.«

Aerialtova maščevalna politika Srbiji je vredna vse obsodbe. Masaryk se ni samo informiral v Srbiji, nego tudi na Dunaju in na Ogrskem. Ko je bil prvič v Beogradu, je obiskal tudi poslanika Forgacha in mu dal razumeti, da veliko ve. Tudi mu je povedal, da pojde k Aehrenthalu in mu svetoval, naj popravi, kar se je zgodilo. Ker je bilo pa vse zaman, je svoja razkritja spravil pred tisti forum, pred kateri spadajo.

Kramar

je zavračal Dobernigove denunciacije o novoslavizmu. Vsenemška propaganda je v Avstriji takorekoč podržavljena. **Proti Slovincem, ki so gotovo najboljše državljanji, se postopa z največjo krutostjo.** Vsenemce, ki zastopajo interese tuje države, pa se protežira.

Aehrenthal

je odgovarjajoč Masaryku dejal, da je falzifikator Friedjungovih dokumentov notoričen lump, ki se je dal podkupiti. Dolžil je Masaryka, da je skalil razmerje med Avstrijo in Srbijo in poskusil kaliti razmerje med Avstrijo in Rusijo s telegrami, ki jih je priobčila ruska »Riječ«. Masaryk udari ob mizo in zavpije: »Jaz sem Vas vprašal, če je Forgach občeval z Vasičem ali ne. Če je vedel za njegove falzifikacije ali ne?« Aehrenthal: »Ni vedel«. Masaryk: »Potem je Forgach sam ponaredil dokumente.«

Proračun se sprejme. Na Seitzov predlog, po katerem naj bi vlada stopila v pogajanja z Italijo, da bi se omejilo oboroževanje, je odbit s 34 glasovi proti 6.

(Dalje v prilogi).

sežnjev. Vidite torej, da je to nekaj drugega nego premikanje točk ob ravniku.

»Vraga!« reče Bell, »človek bi vam skoro ne verjel, gospod Clawbonny! Več kakor sedem milj v eni uri, in ko bi bila vendar tako lahko ostala zemlja nepremična, če bi bil Bog hotel!«

»Dobro,« reče Altamont, »mislite si, Bell: potem bi ne bilo ne dneva ne noči, ne pomladi ne jeseni, ne poletja ne zime!«

»Brez ozira še na enostavno in strašno posledico,« pristavi doktor.

»Katero?« vpraša Johnson.

»Potem bi bili mi padli v sonce!«

»V sonce bi bili padli!« ponovi začudeno Bell.

»Brez dvoma. Če bi to gibanje prenehalo, bi se zemlja zaletela v sonce v štirinšestdesetih dneh in pol!«

»Padanje štirinšestdeset in pol dni!« ponovi Johnson.

»Ne več ne manj,« odgovori doktor; kajti preleteti bi imela razdaljo osemindeset milijonov milj,«

»Koliko je pa težka zemlja?« praša Altamont.

»Pet tisoč osem sto enoinosemdeset ton.«

»Dobro!« de Johnson, »to so pa številke, ki ušesu nič ne povedo! Niso več pojmljive.«

»Torej, moj ljubi Johnson, vam hočem povedati dve primeri, ki vam ostaneti v spominu: zapomnite si, da je treba petinšestdeset milj, da stvorijo težo zemlje, in tri sto petdeset tisoč zemelj, da bi stvorile težo sonca!«

»To presega vse meje!« reče Altamont;

»Vse meje, to je prava beseda,« odvrne doktor; toda jaz se vračam k tečaju, ker ni bilo še nikdar tako primernega časa za kozmografičen pouk o tem delu zemlje, če bi vas morda s tem ne dolgočasil.«

»Dajte, doktor, dajte!« reče Altamont.

»Dejal sem vam,« poprime besedo doktor, ki ga je ravno tako veselilo poučevati kakor njegove tovariše

poslušati, »dejal sem vam, da je tečaj nepremična točka le z ozirom na druge točke zemlje. To ni v vsem oziru res.«

»Kako?« reče Bell, »je-li treba še kaj odšteti?«

»Da, Bell, tečaj ni vedno na istem mestu; prejšnje čase je bila severnica bolj oddaljena od nebnega tečaja kakor do sedaj. Naš tečaj je torej v gotovem oziru premakljiv; v šestindvajset tisoč letih opiše neki krog. To prihaja od tod, ker se prestavlja enakonočje, o katerem vam hočem kaj govoriti.«

»Toda ali bi se ne moglo zgoditi, da bi se tečaj nekega lepega dne zelo daleč prestavil?« vpraša Altamont.

»E, moj dragi Altamont, zadeli ste na veliko vprašanje, o katerem so učenjaki dolgo razpravljali vsled neke »posebne najdbe.«

»Kake?«

»Poslušajte. L. 1771. se je našlo truplo nosoroga ob kraju ledenega morja in 1799. truplo slona na obrežju Sibirije. Kako sta prišla ta dva štirinožca iz vročih dežel v tako širino? Od tod je nastal hrup med učenjaki, izmed katerih ni bil nikdo tako prebrisan kakor Francoz. M. Elija Beaumont, ki je dokazal, da so te živali živele že precej visoko na severu, in da so potoki in reke enostavno zanesle njihova trupla tja, kjer se jih je našlo. Toda ali uganete, kaj vse je iznašla domišljija učenjakov, predno je prišla ta razlaga na dan?«

»Učenjaki so vsega zmožni,« reče s smehom Altamont.

»Da, vsega, če je treba pojasniti kako dejstvo; no, in postavili so podmeno, da je bil tečaj zemlje nekdanj ob ravniku in ravniki ob tečaju.«

»Ba!«

»Prav tako, kakor sem vam rekel, in popolnoma resno. Če bi bilo temu tako, bi se bila vse morja vsled

sredobežne sile prelila na novi ravniki in pokrila gorovja, ki bi bila dvakrat tako visoka kakor je Himalaya. Vsi sosednji kraji severnega pasu, Švedija, Norvegija, Rusija, Sibirija, Groenlandija, Nova-Bretanija bi bili pogreznjeni pet milj pod vodo, med tem ko bi kraji ob polutniku, ki bi bili prestavljeni na tečaj, tvorili pet milj visoko planoto.«

»Kaka izpremembra!« se čudi Johnson.

»O, to ni učenjake nič ustrašilo.«

»Kako pa so si pojasnili ta preobrat?« vpraša Altamont.

»S pomočjo kometa. Komet je »Deus ex machina«; kadar so učenjaki v zemljepisju v zadregi, se zateko k kometu. To je najbolj postrežljiva zvezda, kar jih poznal, ki na najmanjši migljaj katkega učenjaka skoči iz svojega reda, da vse v red spravi!«

»Ali je torej po vašem, gospod Clawbonny, nemogoč tak preobrat?« reče Johnson.

»Nemogoč!«

»In če bi se iz...?«

»Če bi se iz... bi ravniki zmrznili v štirindvajsetih urah!«

»Dobro! če bi pa vendar nastal sedaj,« reče Bell, potem bi se lahko reklo, da nismo prišli na tečaj!«

»Bodite brez skrbi, Bell. Da se povrnemo k nepremakljivosti zemeljske osi, sledi iz tega to-le: če bi bili mi v zimskem času na tem mestu, bi videli, da bi zvezde opisovale okrog nas popolen krog. Kar se sonca tiče, bi se nam prikazalo — ne vstevši domlenja žarkov — na dan enakonočja dne 23. marca, in sicer od obzorja natančno v dva dela prerezano, in dvigalo bi se polagoma v vedno daljših okroglih črtah. Kar pa je tu značilnega je to, da ne zatone več, ko se enkrat prikaže, in ostane šest mesecev vidno; ko se potem ob jesenskem enakonočju njegova plošča znova dotakne obzorja in zatone, se je ne vidi več celo zimo.«

Na to začne razprava o kreditu za Bosno. Baljak je ostro kritikoval upravo Bosne, Schwarzenberg je naredil kompliment nemškemu cesarju, češ, da njegovo postopanje ob aneksijski krizi je bilo več nego lealno. Na Balkanu potrebujemo neodvisno politiko.

Seja danes.

Moll-ov Seidlitz-prašek

je za na želodcu trpeče neprekozljivo sredstvo katero ima prednost pred vsemi drugimi dražilnimi čistili, kroglicami in grenčicami.

Cena orig. škatlje K 2.—
Ponarejanje se sodnijsko zasleduje.

Moll-ov Franc. žganje in sol

za ribanje života. — Bolečine olajšuje in okrepuje staroznano sredstvo proti tiganju in prehlajenju vsake vrste.

Orig. steklenica K 1.90
Na prodaj po vseh lekarnah in mirodilnicah. Glavna lekarna

A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik, Dunaj, Tuchlauben 9.
Zaloga v Gorici v lekarnah: G. Cristofaletti A. Gironcoli.

Družba sv. Cirila in Metoda.

Koliko je sedaj otrok v zavodih CMD? — Koniec lanskega šolskega leta jih je bilo 2691, sedaj je njihovo število prekoračilo tri tisoč. — Razdele se takole: A. Vrte: Celje 33 (11 dečkov + 22 deklic), Gaberje 65 (29 + 36), Hrastnik 1. 40 (18 + 22), Hrastnik II. 61 (28 + 33), Jesenice 44 (23 + 21), Maribor 61 (31 + 30), Ormož 27 (17 + 10), Pevma 38 (21 + 17), Rocol 52 (22 + 30), Rojan 91 (41 + 50), Sava I. 57 (22 + 35), Sava II. 53 (28 + 25), Sv. Ivan poleg Trsta 95 (41 + 54), Škedenj 192 (78 + 84), Verdelca 86 (47 + 39), Tržič 75 (40 + 35), Krmin 22 (8 + 14), Devin 20 (9 + 11), Podgora I. 55 (22 + 33), Podgora II. 30 (16 + 14), skupaj 1167. B. Šole: Krmin 66 (36 + 30), Maribor 52, Muta 86 (48 + 38), Trst deška 640, Trst dekliška I. 510, Trst dekliška II. 284, Št. Rupert poleg Velikoveca 214 (79 + 135); poslednje šole število je vzeto iz minulega šolskega leta, ker se novo še ni pričelo — skupaj 1852. Vseh CM otrok je 3019. Na to visoko število je ponosna družba sv. C. in M., a hkratu je to število glasen opominjalec k čim vztrajnejši in obilnejši požrtvovalnosti.

Domače vesti.

P. n. naročnike, ki še niso plačali naročnine za tekoče leto, prosimo, da storijo to v najkrajšem času!

Darovi da »Dijaško kuhinjo«. — Josip Tusulin, pis. oficij. v Kobaridu, poslal 10 K iz neke kaz. poravnave. — Fr. Martelanc, okr. živnoždravnik v Tolminu, 3 K. Ign. Bajt, c. kr. jetniški učitelj v Gradišču ob Soči, 3 K. Puran pri Molarju v Štandrežu 4.50 K. — Na račun mesečnine je prišlo 73.20 K. — Povodom volitve podgorskega župana v Pevni nabrano 15.20 K.

Poroka. — Jutri se poroči g.čna Gizela Bizjakova iz znane čislane rodbine v Dornbergu s pomorskim častnikom 2. Oskarjem Asingerjem. Vse najbolje!

75-letnica skladatelja Davorina Jenka — Dne 10. t. m. je slavil znani naš slovenski skladatelj Davorin Jenko svoj 75. rojstni dan. Zdrav in čil živi naš glasbeni prvak v Ljubljani, kjer je v nedeljo proslavila Glasbena Matica 50-letnico slovenske naše himne »Naprej zastava Slave«, katero je zložil Simon Jenko, uglasbil pa slavjenec Davorin Jenko. Oni večer so peli same Jenkove skladbe. — Še mnogo let!

1.000.000 K posojila?! — Ljubljanskemu »Slovencu« se je strašno mudilo, da je prinesel v obliki brzojavke iz Gorice vest, ki ima le namen: škodovati dobri stvari... Na merodajnem mestu v Gorici ni še nič znano o državnem posojilu po 2% v korist gospodarskega raz-

voja goriških Slovencev. Ne prikrivamo pa, da z vso pravico reflektujemo na so delovanje države, ki naj nam pomaga, da spravimo zopet v normalni tir gospodarski voz, ki je mnogo trpel vsled propada Mizarske zadruge v Solkanu. — Klerikalni hudobiji je šla na led napredna kratkovidnost in T. o. z. je morala v kratkem času izplačati 1.300.000 K vlog. — Vsakdo vé, da denarni zavodi ne hranijo denarja vlagateljev v železnih blaginjah, — in ako iz kakršnegakoli razloga vlagatelji naskočijo zavod in zahtevajo svoj denar, ima to lahko jako hude posledice za zavod in vse njegove dolžnike. — T. o. z. ni zaslužila takega položaja, ker je vse njeno delovanje uzorno in na vse strani blagodejno. Ta zavod je bil in hoče ostati velik dobrotin v gospodarskem razvoju našega ljudstva. Kdor to ovira, je zločinec nad boljšo bodočnostjo slovenskega ljudstva, tega čvrstega varuha ob italijanski meji. — Več bomo že še govorili!

Kaj dela dr. Šusteršič v delegacijah? — Prišel je delat velike poklone slavni Aerentalovi zunanji politiki, ki je sovražila Avstrijo na Balkanu ter je v zvezi z njo škandalozen veleizdajniški proces s Friedjungovim vred. Aerentalu se je prišel pokloniti, za dreadnoughte se je zavzel, da bo ljudstvo še bolj kravalo vsled novih davčnih bremen, včeraj se je zavzemal pa še za papeža ter se boril proti rimskemu županu Nathanu. — Ali je to slovenski delegat? Kaj nič drugega se ni imel povedati? Kaj se to pravi: zastopati slovenske in slovanske interese. Bosanskega kneta je zapustil, vse mu je prav, kar dela vlada, in ker molči o Slovincih, mu je tudi prav, da vlada tako kruto dela z nami. Rekel je včeraj, da govori kot prepričan katoličan! Prepričan, o to pa to!

Premeščen je sodni svetnik Ivan Cegnar iz Motovuna v Rovinj.

Zveza županov in podžupanov na Krasu bo imela svoj redni občni zbor 24. t. m. ob 10. dop. v Sežani pri Poleju.

Laht in češki inženirji. — V tržaškem deželnem zboru je stavljal posl. Scampicchio interpelacijo na vlado, zakaj da je sprejela v službo v Primorju 6 čeških inženirjev. »Piccolo je ropotal, da se je kadilo okoli njega. Ali vladni zastopnik je včeraj v omenjenem dež. zboru povedal, da med 6 imenovanimi sta samo dva Čeha ter da so inženirji prideleni sežanskemu in voloskemu okraju. — Precej so se blamirali laški vročekrvneži in najbrže jim je žal, da so stavlili interpelacijo, ker ni res, da je prišlo v Primorje 6 čeških inženirjev, ampak 4 Nemci in le dva Čeha. Proti Nemcem pa se Laht nikdar ne oglašijo. Naj najme vlada še toliko nemških uradnikov, Laht molčijo — ali kakor hitro pride kak Slovan v kako službo, je pa ogenj v strehi. Po pojasnilu vlade Lahe najbrže boli to, da sta med omenjenimi inženirji dva Čeha, da so prišli 4 Nemci, radi tega se ne vznemirjajo nič. — Kako n. pr. puščajo v miru kakega nemškega višjega sodnega uradnika, ki ne zna nobenega dež. jezika, oblažajo pa vsakega slovanskega, kakor hitro zleže malo višje. Samo Slovani se jim zdijo nevarni, Nemci nič. Taka kriva pamet bo Lahe še drago stala.

Bojevitost klerikalci. — Soc. demokratični delegat Seitz je stavljal v delegacijah predlog, naj se vlada obrne do italijanske vlade v svrhu, da se omeji oboroževanje. Predlog je bil odklonjen. Oglašil se je »Vaterland« odločno proti takemu predlogu. Torej drugače najbolj za mir goreči ljudje se zavzemajo za oboroževanje. Šusteršič hoče imeti veliko število dreadnoughtov. »Vaterland« pa je proti vsaki akciji, ki bi merila na mir in razoroževanje, kar bi bilo ljudstvu le v korist. Mir in ljubezen, sploh vse lepe Kristove nauke so pozabili, samo boj za posvetno gospodarstvo jim lebdi pred očmi. Menja gledajo v bodočnost ter vidijo avstro-ugrsko vojsko na suhem in v dreadnoughtih, kako se pomika proti Rimu, da osvobodi papeža! Odtod taka bojevitost pri Šusteršiču, Porzerju, v »Vaterlandu« in drugih »krščanskih« listih!

Nemški krščanski socialci so v očeh naših klerikalcev sami pravični možje, prevzeti prave pristne krščanske ljubezni do svojega bližnjega. Naši klerikalci so zaljubljeni v nje, dasi je znano, kako veliki nasprotniki Slovanov so ti lepi krščanski socialci. Na Dunaju zapirajo Čehom šole ter zahtevajo od njih, da se morajo ponemčiti. Vso svojo ljubezen do Slovanov pa so pokazali sedaj, ko so se vršile občinske volitve v sloveči češki občini Poštorni na Nižje-Avstrijskem. Na vsak način so hoteli dobiti to občino v svoje roke. Vse so porabili, kar so le mogli, da so dosegli svoj cilj. Sleparije so uganjali, podkupovali, terorizirali, vino je teklo in jedi je bilo polno, kar je kdo hotel, v glavnem pa so jim pomagale sleparije do tega, da so ukradli Čehom to občino. Sedaj je veliko veselje v krščanskem Izraelu. Naši klerikalci se nič ne zgrajajo nad početjem svojih bratcev v Poštorni. Kaj se bodo zgrajali? Saj ni šlo za vero. Drugače jim je pa vseeno, če gospodarji v Poštorni Čeh ali pa Nemec!

Novostrujarji so imeli v nedeljo slabo obiskani shod pri Rebku. Govorila sta dr. Breclji in župnik Kosec. Sprejeli so resolucijo, v kateri kar protestirajo proti morebitnemu razpustu dež. zbora. (Strah pred volitvami in nobenega upanja nimajo, da bi Gregorčič dovolil kandidirati kakemu novostrujarju!) Zahtevali so tudi, da morajo klerikalni poslanci priti med ljudstvo. (Jih ne bo. Objube delajo dolg. Tega dolga pa ne morejo poravnati.) Končno je godrnjal Kosec na učiteljstvo, ker ni sprejemale škola v črniški dekaniji. Zahtevala, da mora okr. šolski svet vse prizadete pošteno skarniflati!

Ves trud zaman! — Da ne morejo videti dunajski krščanski socialisti Židov, je znana stvar, saj je nastala sedanja krščansko-socialna stranka edino le iz antisemitske, protizidovske stranke. Toda židovski glasovi pri volitvah imajo enako veljavo kakor klerikalni. Da bi pridobili dunajski klerikalci pri zadnji ožji volitvi Žide zase, so jih osrečili tik pred volitvami z naznanilom, da se ustanovi zanje v Tahorec filijalko glavne klavnice, v kateri se bo prodajalo pod nadzorstvom rabina meso po židovski cerkveni šegi zaklanih živalij. Vkljub tej obljubi so propadli klerikalci. Celo svojim sovražnikom, Židom, se laskajo dunajski patentirani židožrci, ako menijo, da bodo ti-le podprli njihovo politiko. Taki so klerikalci na Dunaju, taki so pa tudi povsod!

Predsedništvo društva poštinih uradnikov nas je naprosilo, da objavimo, da se lahko udeležo debate k točkam dnevnega reda na jutrišnjem shodu vsi navzoči uradniki. Sklepaajo pa le člani društva poštinih uradnikov.

V Št. Andrežu so bile občinske volitve. Voljeni so zopet klerikalni starešine, kakor je bilo pričakovati. Med njimi je več analfabetov.

Oni tat, ki je ukradel bicikelj v Renčah gostilničarju Pahorju, je bil ujet v Trstu ter je v rokah pravice. Poročali smo, kako so prišli trije tički v Renče, pili in jedli pri P. Pahorju, ulomili ponoči v hišo ter ukradli skoro novo dvokolo. Pahor je naznanil to policiji v Gorici, potem pa, ker je bilo očito, da so jo mahnilni oni trije proti Trstu, šel v Trst. Na policiji so mu pokazali fotografije raznih ljudi, katere išče policija ali ima zaznamovane za nevarne in Pahor je našel med fotografijami one tri. Potem je šel po mestu, kakor da bi šel iskat tatu, ki mu je odnesel dvokolo. Imel je srečo, našel ga je. Na Korsu je videl nekega človeka na kolesu. Bi je oni tat. Zavil je v stransko ulico, Pahor za njim. Na Lesnem trgu pa ga je P. prijel ter spravil s kolesa. Redar je potem ujel tatu. Tat se je nekaj branil ter sunil redarja v prsi. Na policiji se je konstatiralo, da je ujeti človek res jeden izmed tistih, katere je P. pokazal med fotografijami. Potem je dobila policija še oba tovariša prijetega tatu. Na policiji so pohvalili Pahorja ter mu izročili ukradeno kolo. Pahor dobi tudi slike onih treh tičkov, da se lahko dožene potem, če so še kje drugje kaj pouzmali ti trije »možje«.

»Renški Titz« pa je lahko ponosen, da je spravil tako korajžno nevarne tri tatove pod ključ.

Dostavljamo še, da svetilnice pri biciklu ni dobil nazaj g. Pahor. Oni tat tudi v Trst ni prišel s svetilnico, marveč jo je najbrže prodal kje na Krasu. Če jo je kdo kupil, je dolžan, vrniti jo.

Garibaldinski »Corriere« je spustil simoči v svet dolgo klobašo o uniformah deželnih slug. Maha na levo in desno in brani se, češ, saj to vendar niso nikake Garibaldinske uniforme. Zaman vse pranje. Lah v Gorici opičasto posnemajo, kar le morejo, po uzorcih iz Italije. Mestni redarji v Gorici so vendar napravljali prav lepo »po italijansko«, ognjegasci v Gorici imajo obleko, prirojeno po italijanski artileriji — zakaj bi torej še deželni slugi ne nosili uniform po uzorcih iz Italije? Mišili so tako in napravili so jim obleke, ki kažejo očito pristni italijanski kroj; kdor jih vidi, pa se izraža na kratko: Garibaldinci! — Kaj, vraga, se tako branijo tega, kar vidimo vsi! Kaj tako skrivajo ljubezen do matere Italije, katere jim je polno srce?! To vendar ri možato!

Ulomili so neznani tatovi v noči na četrtek v vilo v Gorici proti Šoškem mostu. Tam stanuje sama neka gospa, ki je ustrelila iz samokresa, ko je slišala na vprašanje: kdo je? odgovor: Ljudje, ki imajo dolge roke. Tatovi so izginili.

V vilo Englovo niso udrli tatovi in se tam ni nič zgodilo, kakor se je bila raznesla govorica.

Ulomili so neznani tatovi v vilo g. dr. H. Tume v ulici Trigemina ponoči na petek ter pobrali raznih dragocenosti, ženske prstane z briljanti in drugo, v vrednosti nad 4000 K. Tatovi so bili baže maskirani.

Garibaldjevo himno so peli lani 5. sept. v Tržiču 3 Tržičani. Obsojeni so dva vsak na 7 dni zapore, eden na globo 100 K.

Na dražbi voljaških konj v Beljaku 4. okt. je kupil Andrej Vodopivec iz Kamenj dveh kobil. Ena je bila v vsakem pogledu prav dobra; druga pa nevarna in besna. Ko je prvi teden po nakupu vozil voz blaga, mu kar nenadoma zbesni in začne čebati. Pri tem zlomi oje vozu, rani njega na roko in nogo. Le z največjo težavo jo je ukrotil s pomočjo sopotovalca. Vsled silne poškodbe začela se mu je noga gnčiti tako, da so ga morali operirati. Predno okrevja, bode preteklo eden do dva meseca. Pretekli teden ženeta pit kobil nje-gova dva dečka. Kar nenadoma se strže »zlobna« dečka iz rok in napade svojo tovarišico s kopiti in ji pri tem zada silne udarce, da se jej je kost nad kolenom zadnje noge strla in čez dva dni pretrgalo meso in koža. Vsled tega je tudi poginila.

Tako je prišel revež v bolezen sam in zgubil dobro kobilo vredno 600 K. Marsikdo pravi: Zakaj se tako blago prikrito prodaja?!

Vozniki na Vipavski pošti se pritožujejo, kako da so slabo plačani za trdo delo. Dandanašnji pri tej draginji imajo še vedno jednako plačo kakor pred 20 leti. Izpostavljeni mrazu, burji, vročini, dežju, opravljajo težko in odgovorno službo; zato zaslužijo tudi primerno plačilo. Kdor je poklican za to, da pomaga, naj pomaga, pa hitro, ker je res potreba. — Potnik.

Pod mlinsko kolo je padel 11 letni deček Alojzij Čotar iz Dornberga. Deroča voda ga je potisnila pod kolo. Zdrsnilo se mu je, ko je hotel stopiti v min in je padel v vodni kanal mlinskega kolesa. Potegnili so nezvestnega iz vode ter odpeljali v goriško bolnišnico.

Nove orožniške postaje bodo v Robiču, Zapotoku, v Logu in na Srednjem.

Kiosk »Miramar« v Gradežu ob glavni obrežni promenadi je pogorel 2. t. m. do tal z vsem blagom vred, ki je ostalo od letošnje sezone in ki je bilo vredno po inventarju, napravljenem ob zaključku, nad 9800 K. Ogenj je bil podtaknjen. — Čudno je, da je pogorel ravno Glabrščekov kiosk, ki je bil poln blaga, dočim so vsi drugi prazni. —

V Krmini so prodajali hiše in zemljišča Al. in A. Stua, znane veletrgovine, ki je prišla v konkurz. Vilo je kupila banka »Slavija« za 44.000 K, kmeti pa so si jo delili restavracijo »Al due fratelli«.

Vaše zdravje

o ohranite! Oslabelost in bolečine izginejo. Vaše oči, živci, mišice, kite se okrepijo, spanec ozdravi. Vaše splošno zdravje se zopet utrdi, ako rabite Fellerjev fluid z znanko »Elza-fluid«. Dvanajsterica za poskušnjo 5 kron franko. Izdelovatelj samo lekarnar E. V. Feller v Stubici, Elza-trg št. 24 (Hrvaško).

Pozor pred ponarejenimi bankovci! — V Gradcu so dobili 5 ponarejenih bankovcev po 50 K. Sled vodi v Ljubljano in Trst. Pozor!

Aretirali so nekega R. Medveščeka in J. Favlina, ker sta osumljena, da sta kradla in goljufala.

Padel je po stopnicah delavec v tovarni v Stračicah 28 letni Ivan Perko iz Podgore. Ležal je več časa tam v nezavednosti. Na to so ga prenesli v bolnišnico, kjer je umrl.

Listnica upravnistva. — »Gloria«. Takih oglasov ne priobčujemo. Oni lek lahko ponujate morda kje na Ogrskem! Pri nas ni tako neumnih ljudi, da bi vam pošiljali K 5 za prazen nič! Poslani kolek lahko pridete iskat o se bno. Nam se zdi, da Vas poznamo!

Odpri lekarni. — Jutri popoldne bosta odprti v Gorici lekarni Pontoni-Liberi. V teh lekarnah bo tudi ponočna služba v času od 13. do 20. t. m.

Sokolski vestnik.

Drevi družabni večer »pri Jelenu«! Zanimiv vspeled. Po končanem vspeledu ples. Svira vojaška godba. Začetek ob 8^{1/2}. K obilni udeležbi vabi telovadno društvo »Sokol« v Gorici.

Trgovsko-obrtno in gospodarske vesti.

Vojna uprava vkupi po trgovski navadi: za Gradec 2050 q slame za steljo, 970 q slame za postelje; za Celovec 980 q slame za steljo, 550 q slame za postelje; za Beljak 4500 q slame za steljo; za Gorico 4750 q slame za steljo, 440 q slame za postelje; za Pulj 370 q slame za steljo, 1920 q slame za postelje. Dotična razprava bo dne 25. novembra 1910. pri c. in kr. vojaškem preskrbovalnem skladišču v Gradcu. Nekolekovane ponudbe prodaje ima se najdalje do 9. ure popoldne pri c. in kr. vojaškem preskrbovalnem skladišču v Gradcu oddati.

Natančnejša pojasnila pogodb dobi se tamkaj, kjer se nahajajo vkupovalni razglasi in uzančni zvezki.

Vkupovalni razglasi in uzančni zvezki se vdobijo brezplačno pri c. in kr. vojaških preskrbovalnih skladiščih v Gradcu, Mariboru, Celovcu, Ljubljani, Gorici, Trstu in Pulju.

C. in kr. vojna uprava vkupi po trgovski navadi tudi za Gradec 800 q rži, 2000 q ovska; za Maribor 900 q pšenice, 3200 q rži in 1400 q ovska; za Celovec 900 q rži, 1500 q ovska; za Beljak 500 q rži; za Ljubljano 2000 q ovska; za Trst 5000 q ovska. Dotična razprava bo dne 22. novembra 1910. pri c. in kr. Intendanci 3. razvoja v Gradcu.

Glede ponudb in pojasnil, kakor zgoraj.

Podraženje tobaka. — Kadilcem grozi v bodoče podraženje tobaka, breme, katerega se ne bo vsprejelo brez protesta. Zadnjič se je tobak podražil l. 1888. Drama-cigarete bodo stale 2 vinarja, dosedaj so veljale en vinar. Zato se pa namerava vpeljati novo vrsto cigaret, ki bodo stale le 1 vinar, a bodo zato slabše. Športi bodo po 3 vinarje. Dražje cigarete bodo še bolj drage. Paketi bodo ohranili sicer svoje cene, toda v njih bo manj tobaka. Smodke bodo tudi dražje. Ako se natančno preštudira, niso bile do sedaj smodke in cigarete posebno po ceni, tudi kakovost ni bila večkrat v pravem razmerju s ceno, sedaj bo pa še slabše. Cene se zvišajo in kakovost se ne izboljša. Ubogi kadilci! Avstrija misli dobiti nekaj milijonov več na leto, slabši tobak pa skrajša življenje velikemu številu državljanov.

Na živinskem trgu v Gorici je bilo v četrtek 885 glav goveje živine, 750 prešičev, 4 konji.

Zvišanje vinskih cen. — Zveza avstrijskih trgovcev z vinom je sklenila, da se povišajo cene vsem vinskim pridelkom za 30%, in to vsled letošnje slabe vinske trgatve.

Svetovna razstava v Spaniji. — Od 1. aprila do 30. nov. 1913. bo v Madridu velika svetovna razstava.

Zaklanih je bilo v mestni klavnici v Gorici meseca oktobra 225 volov, 59 telet, 125 prešičev, 14 ovnov, 5 konj. Zaklanih je bilo pripeljanih 200 telet, 43 ovnov, 24 jagnjet, 13 prešičev in 11.214 kg mesa.

Nova tovarna za sladkor v Srbiji. — Srbski trgovinski minister je predložil skupščini zakonski načrt, po kateri se neki praški banki daje dovoljenje, zgraditi tovarno za sladkor v Paračinu. Sedaj obstoji v Srbiji in sicer v Belemgradu samo jedna tovarna za sladkor, ki je last nekega nemškega industrijskega podjetja.

Piva se je popilo v Gorici meseca septembra 1124 hl in 77^{1/2} l.

Politični pregled.

Državni zbor in draginja. — Še ta mesec bo odprt naš državni zbor. Vlada je baje pripravljena o draginskem vprašanju podati izjavo. Dolžnost parlamenta je, da kaj ukrene, kar bi olajšalo nezno- no bedo avstrijskega prebivalstva.

Pred otvoritvijo belgijske zbornice. — Socijalisti so izdali manifest, v katerem zahtevajo uvedbo obveznega šolskega pouka, zakonito uravnavo delavnega časa, penzije za delavce, koalicijsko svobodo državnih nastavljenecv. Na dan otvoritve zbornice bodo velike manifestacije.

Protj germanizaciji ruskih pokrajin. Ruski ministerski predsednik Stolypin je predložil ruski dumi zakonsko predlogo, s katero naj bi se omejilo razširjevanje nemških kolonij po Volhyniji. Stolypin hoče ekspanzivnost nemške kolonizacije zatreti in preprečiti že v korenini.

V tržaškem deželnem zboru je stavil posl. dr. Rybar včeraj interpelacijo, da naj odredi justično ministerstvo vse potrebno, da se oblasti pri sestavi porotnih list držijo strogo predpisov in sprejmejo osebe, ki poznajo dež. jezike. V laškem jeziku se vršijo v Trstu porote in porotniki so Lahi; pod kompetenco višje dež. sodnije v Trstu pa spadajo 3 samoslovanski in 3 okrajši s slovansko večino.

Razne vesti.

Koperska razstava ima, kakor znano, velik deficit. Sedaj je sklenil občinski zastop v Kopru, da bo prispeval za pokritje deficita s 24000 K, in sicer v letnih obrokih po 2000 K!

Obešenje dr. Crippena je določeno na dan 23. t. m. Branitelj je vložil novo prošnjo za pomiloščenje.

Občinske volitve v Ljubljani. — Sedaj sestavljajo imenik za občinske volitve. Volitve bodo najbrže šele meseca aprila. Vseh volilcev bo okoli 14000; prebivalcev je 42.000.

Inženir utonil. — Pri kolavdaciji regulacijskih del ob Dravi je utonil inženir koroške deželne vlade Anton Wieser. Čoln je zadel ob skalo, Wieser je padel v vodo, plaval nekaj časa nato utonil.

Višje sodni pravdnik Belakima zaprt. — V Bukarešti so zaprli višjesodnega pravdnika Belakima na podlagi mnogih ovadeb, da se je puščal podkupovati. In res je preiskava spravila mnogo obtežilnega materiala na dan.

Ugrabljen ruski konzul. — Ruski konzul Petrov se je sprehajal s svojo družino in z malo vojaško posadko blizu Kermana v Perziji. Ceo družbo so napadli oboroženi roparji in jo odvedli, neznan kam.

Japonska prorokinja. — V Tokio na Japonskem vzbuja velikansko senzacijo vdova po nadporočniku, ubitem v rusko-japonski vojni, Chifu Mibune. Ako ta dama pri popolni tišini osredotoči svoje misli na en predmet, pove, kaj hrani dotični predmet v sebi. Japonski zdravniki so deli v lonček posetnico, lonček so zapečatili in ga položili v skrinjico. Mibune je uganila čez 10 m ime na posetnici. Ona

ugane tudi pri nosečih materah, ali bo rodila dečka ali deklico. Kako je prišla do te proroške prednosti, je sama povedala. Nekoč je izgubila pri kopanju v morju zlat prstan. Zamislila se je in kmalu pokazala točko, kjer so dobili potapljači njen dragocen prstan. Nekateri zdravniki govore o šestem čutu. Sploh je ona nenavadna in velezanimiva prikazen.

Umor in samomor. — V Draždanah je žena trgovca z ogljem Zuber zelo sovražila svojega 7 letnega nezakonskega sina in ga tudi pretepavala. Ker je bila vsled tega pod stalnim nadzorstvom, je ustrelila oroka in sebe.

V Schwechatu blizu Dunaja so izkopali dobro ohranjene ostanke rimske trdnjave Ala Nova.

Papeški nuncij na Dunaju, Granito di Belmonte, je dobil od papeža neomejen dopust in je torej sedaj od njega odvisno, ali se vrne na svoje dunajsko mesto, ali ne.

Martinove gosi za dvor. — Že od Marije Terezije sem se je vkoreninila šega, da izroči vsako leto požunska židovska občina avstrijskemu dvoru 6 krasnih gosij, katere so okinčane z ogrskimi trakovi. Tudi letos se je to zgodilo.

»Ehrlich 606« v Trstu. — Poskusi z novim protisifilitičnim sredstvom v tržaški mestni bolnišnici so se po izjavah dr. Favento izborni obnesli. Poskušalo se je sredstvo pri 400 bolnikih. Sredstvo »Ehrlich-Hata« si bo kmalu priborilo svetovno slavo.

Konj na tramvaju. — Na Dunaju se je splašil konj, odtrgal se od voza in skočil po daljšem teku na zadnjo plat voza električne cestne železnice. Pri tem je vrgel iz voza kondukterja, ki se je še precej pobil.

Občinske volitve v Poštorni na Nižje-Avstrijskem so končale. V občinski zastop so voljeni 4 Čehi, 4 Nemci in 17 nemškutarskih Slovkov. Čehi nameravajo vložiti protest proti volitvam v prvih treh razredih.

Mary Garden. — Mary Garden, najznamenitejša ameriška operna pevka — je poročena, to tvori najnovejšo senzacijo v New-Yorku. Senzacija je tem skrivnostnejša, ker noče Mary Garden nobenemu povedati, kdo je njen mož. Bomo videli, koliko časa bo mogla molčati. Ni izključeno, da je njen anonimni mož le reklama za njene javne nastope v operi.

Zopetno sezidanje Messine in Reggia. — Italijanska vlada je sklenila dati 20 milijonov lir, s katerimi se ima na novo sezidati po potresu razdejani mesti. V isti namen se uporabi tudi 50 milijonov, kare se je dobilo za dragocenosti ležeče po razvalinah.

Družinska drama v Budimpešti. — V delavskem predmestju je 58 letni stavec Aleksander Szabo prerezal svojima najmlajšima otrokoma vratove in sebe

obesil. Preganjala ga je namreč nesrečna misel, da nista umorjena otroka njegova, pač pa od nekega pri njem stanujočega sorodnika.

Miss Wright — zrakoplovka. — Tudi sestra znamenitih ameriških bratov-zrakoplovcev, Orville in Wilbur Wright, je šla med zrakoplovce in se vzdignila v zrak. Bila je v zraku 72 minut. Kot nagrado za ta prvi posrečeni poskus ji je bila izročena torbica posuta z diamanti.

Boj proti podganam na Angleškem. — Kakoršen boj so vprizorili v mestu Suffolk, takega se namerava vprizoriti tudi v Londonu. Preiskave so dognale, da je v vseh angleških mestih velikansko število podgan, ki so okužene z indijsko kugo. Kugo prenesejo iz Indije podgane na ladijah. Pri tem boju proti podganam bo sodelovalo tudi občinstvo. Toda boja se ne sme pričeti samo na enem, ali na dveh krajih, po vseh mestih cele Angleške naj se pobija podgane, ker drugače se izsele ogrožene podgane in gredo drugam. Nevarnost, ki preti od podgan, je velika. Pred 200 leti so povzročile na Angleškem ono veliko epidemijo edino le podgane.

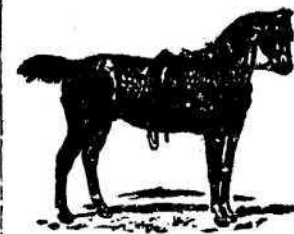
Izročitev Mačoha ruskim oblastim. Svetovalstvena zbornica višje dež. sodnije v Krakovu je sklenila, ugoditi zahtevi ruske vlade in izročiti ji menih Mačoha iz Čenstohova. Mačoha pripeljejo do meje, kjer ga sprejemejo ruske oblasti.

(Dalje na peti strani.)

Rojaki, izpolnite svojo narodno dolžnost: pristopajte k obrambnemu skladu družbe sv. C. in M.!

Ivan Kravos

na Kormu št. 11. GORICA na Kormu št. 11
sedlarska delavnica

in zaloga različnih konjskih vpreg za lahko ali pa težko vožnjo; dalje ima v zalogi različne konjske potreb-

ščine, potovalne potrebščine kakor: kovčge, to-bice, denarnice, listake itd. — Izvršuje in sprejma v popravo različne koleselne in kočije.

Popravila se izvršujejo točno.

Cene zmerne.

Knjigarna A. Gabršček

— GORICA —

**Trgovski dom Corso Verdi 24
in v Gosposki ulici 7**

**sprejema naročila na vse tu-
in inozemske beletristične,
modne in znanstvene časopise.**

**Gospodinje, zahtevajte
pri vseh trgovinah**

KOLINSKO CIKORIJO

iz EDINE slovenske tovarne v Ljubljani.

Pozni turisti. — Pred nekaj dnevi je napravila večja družba turistov iz Gömerskega komiteta na Ogrskem izlet na Tatro, kjer se je ponesrečila. Par dni pozneje so dobili 8 trupel v hribih. Noben se ni rešil.

Nova odkritja o Cookovih sleparijah. — Kakor znano, se je bahal svoj čas Cook s tem, da je on prvi prišel na severni tečaj. Knud Rasmussen, znani raziskovalec Grönlandije, je sedaj prišel v dotiko z obema Cookovima spremljevalcema. Po njihovih izjavah je Cook eden največjih sleparjev in je začel raztresati vest o severnem tečaju komaj potem, ko sta ga Eskimovca že zapustila.

Ogrska literarna poštenost. — Gimnazijski profesor v Budimpešti, Karl Szallay, je izdal brošuro: »Oropani Gregorovius«, v kateri dokazuje, da je znameniti ogrski pisatelj Melhior Lang svojo pred 15 leti izšlo delo »Korsika« popolnoma prepisal iz knjige raziskovalca Gregorovius-a. Profesor Szallay je že prej prišel na ta plagijat, toda mislil je, da bo Lang vendar tako pošten, da odtegne knjigo iz javnosti.

Književnost.

Etbin Kristan: Samosvoj. Drama. Založil L. Schwentner v Ljubljani. Cena broš. K 2, vez. K 3, po pošti 20 v. več. Drama ima 5 dejanj. Menda jo uprizorijo v ljubljanskem gledališču.

Več luči! Te poljudne zbirke je izšel 7. snopič z vsebino: **Strašna grozodejstva v samostanu čenstohovskem.** Tri slike. Cena 20 v. Spis je bil zaplenjen, to je po zaplenbi nova izdaja.

8. snopič obsega pa aktualno vprašanje o draginji: **»Joj, joj ta neznosna draginja!«** Cena 20 v.

Vse te knjige se dobijo tudi v knjižarni v Trgovskem Domu v Gorici.

Mali oglasi.

Najmanjša pristojbina stane 40 v. in. Ako je oglas obsejalni se računa za vsako besedo 3 v. in. Najpripravnejše inzeriranje za trgovce in obrtnike. Koliko je manjših trgovcev in obrtnikov v Gorici, katerih na delih (in celo v mestu) nihče ne pozna, ker nikjer ne inzerirajo. Škoda ni majhna.

Spretnega krojaškega pomočnika sprejme takoj Ivan Golob, krojaški mojster v Solkanu.

Na prodaj st. 2 hiši (ob glavni cesti) s prostornim dvoriščem, 2 vinogradi in gozdom. — Pojasnila daje Alj. Reja, Kozana 102.

Predno naročite božična darila, zahtevajte cenik tvrdke »Parthenon Kunstverlagshandlung« Dunaj, VII., Mariahilferstrasse 82. Cenik vsebuje 244 krasnih slik ter 2 stane 60 vin. Ta znesek se pri poznejšem naročilu vračuna.

„Pet čevljev merim, palec pet“, tako je pel naš vrl poet; pri tem pa žalostno je to, da on ni našel na

„OHO!“

P. S. — Tvrdka J. Medved plača za vsako novo osloboeno kitaro o čevljih „OHO“ 20 vin. „družbi sv. Cirila in Metoda“. Dijaki dobre nagrade izplačajo.

Premierl & Jančar

Ljubljana Dunajska cesta št. 20

Lastni izdelki oljnatih barv, lakov, firnežev in steklarskega kloba.

Velika zaloga kemičnih in rudninskih barv. Barv za umetnike.

Vse potrebščine za slikarje in pleskarje. Točna postrožba, cene nizke.

Za obila naročila se priporočava

Premierl & Jančar

trgovina oljnatih barv na drobno in debelo

Proda se velika hiša

z zemljiščem

ob glavni cesti v Tržaški ulici št. 13.

Natančneje se izve

pri lastniku Ivanu Ušaj, istotam.

Naznanilo.

Slavnemu občinstvu uljudno naznanjam, da sem prevzel zastopstvo **tvrdke Albin Boegan v Trstu**, ki se peča z barvanjem, pranjem in čiščenjem oblek, raznovrstnega blaga, pregrinjaj, kožuhovaln itd.

Za barvanje se uporabljajo le take barve, ki so vstrajne in se dajo prati. — Močenje sukna, čiščenje oblek in drugega blaga se vrši na parno silo. — Delo se izvršuje po najnovejšem načinu in z največjo natančnostjo.

Pranje in kodranje peres.

Cene zmerne.

Za obila naročila se toplo priporoča

Anton Jug — Gorica

ulica Vetturini št. 3.

Sans souci

najboljša tuzemska znamka napravljena po francoskem načinu.

Carte d'Or, Carte blanche, Asti spumante, Bakarska vodica.

Gennaro Ossoinack

odlikovana klet šampanjca

Gorica, Via G. Carducci št. 6.

Na zahtevo se pošlje cenike.

Novodošli uzorci za nastopno sezono

se vdobi po zmernih cenah

v delavnici in trgovini z gotovimi oblekami

Anton Krušič,

krojaški mojster in trgovec v Gorici

Tržaška ulica št. 16

(v lastni hiši).

Opozarja se gg. odjemalce, da je došla ravnokar velika množina raznovrstnih vzorcev blaga kakovosti iz avstrijskih in angleških tovarnen najrazličnejših

za vsaki stan.

Živinski prašek „Minerva“.

Najbolje sredstvo za vzdržati v zdravju ovčjo in govejo živino. Ta prašek jo odebeli, povzra kravam njih dnevno množino mleka in odpravlja drisko.

ZALOGA:

LEKARNA „MINERVA“, TRST.

Je tudi na prodaj v najboljših mirodilnicah. — V Gorici: Virg. Mazzoli. Ako se ga ne dobi, naj se naroči direktno v lekarni „Minerva“ — Trst. — Velika zaloga najboljših specialitet in zdravil.

CENA: Eden zabojček 80 vin. — 10 zabojčkov 8 K se pošilja povsod poštne prosto.

Mnogo sreče, zaročenci!

Zaročni se prstan bližji že na roki in kmalu bo treba vam iti k poroki. Gotovo vam delajo mnogo skrbi pohištvo, perilo in druge stvari: kako bi dobili po ceni blago, ki tudi okusno je, trajno, lepo. Ne belite glav si s skrbmi, kaj ne veste, da niso skrbi za presrečne neveste? Pred **Hedžet-Koritnikom** urno postoj, skrbi nepotrebnih odreseš se koj, oglej le, nevesta, si cene, blago, gotovo tam kupiš si halo svojo.

Hedžet & Koritnik — Gorica

vogal tek. Jos. Verdi št. 5 in Šolska ulica št. 3.

Zobozdravniški in zobotehniški atelje

Dr. I. Eržen GORICA

Jos. Verdi tekalšče št. 37.

Umetne zobe, zlato zobovje, zlate krone, zlate mostove, zobe na kaučukove plošče, uravnavanje krivo stoječih zob. Plombe vsake vrste.

Ordinira v svojem ateljeju

od 9. ure dop. do 5. ure pop.

Krošnjariji (Hausirerji)

dobijo lepo, sveže in novomodno blago, ki se zelo lahko prodaja ceneje pri naju, kakor če naročajo pri nemodnih trgovinah.

Pregrad & Černetič

Gorica, Trg. Dom.

Jakob Šuligoj,

trgovec z zlatom in srebrom,

— URAR —

c. kr. državne železnice

GORICA

Gospodska ulica št. 25

priporoča svojo veliko zalogo najfinjših švicarskih, preciznoidočih srebrnih in zlatih in vseh drugih ur.

Budilke od kron 3' — naprej.

Dobè se tudi električne ure za tovarne.

Cene nizke.

Za vsako popravilo se jamči 1 leto.

POZOR!

Dobroznana in povsod vpeljana tvrdka

M. Gal

naznanja slav. občinstvu, da ona trgovina, ki se je nahajala v tekalšču Jos. Verdi ni več njena last. Nje edina trgovina se nahaja sedaj

samo

v ulici Teatro št. 14.

Tam se kupi

30—50% ceneje

nego prej, vse gumijaste predmete, parfume, mila, toaletne predmete priprave za bolnike,

kišne pasove, preveze za život, kirurške instrumente in ortopedične aparate.

Bretelle.

Bretelle.

1. Isabothgansò Štev. 5 nova.
Dnevno raspodiljanje.